

A portrait of Cardinal Alojzije Ambrožič, a man with dark hair and glasses, wearing a red clerical shirt and a gold chain with a cross. In the background, there is a blurred logo featuring a blue shield with a yellow sun and red rays.

ALOJZIJ AMBROŽIČ

Kdo kakor Bog

*Kardinalova
premišljevanja
ob prelomu
tisočletja*

dr. Alojzij Ambrožič
KDO KAKOR BOG

dr. Alojzij Ambrožič

KDO KAKOR BOG

Kardinalova premissljevanja
ob prelomu tisočletja

DRUŽINA
Ljubljana 2005

dr. Alojzij Ambrožič
KDO KAKOR BOG
Kardinalova premišljevanja ob prelomu tisočletja

Prevedli
Helena Golob Ambrožič (7-95), Klementina Logar (96-145)

Lektorirala
Marija Bratina

Oblikoval in opremil
Tone Seifert

Prelom
Družina d.o.o.

Izdala
Družina d.o.o., Ljubljana

Za založbo
dr. Janez Gril

Tisk
Schwarz d.o.o.

Ljubljana 2005

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

234.2

AMBROŽIČ, Alojzij

Kdo kakor Bog : kardinalova premišljevanja ob prelomu tisočletja/ Alojzij Ambrožič ; [prevedli Helena Golob Ambrožič, Klementina Logar]. - Ljubljana : Družina, 2005

ISBN 961-222-580-X

221457920

Spremna beseda

Naš rojak nadškof in kardinal v Torontu nam je pred leti trikrat podaril premišljevanja ob duhovnih vajah za duhovnike, ki jih je imel v Tinjah na Koroškem: *Oče, posvečeno bodi Tvoje ime*, 1980; *Oče, zgodi se tvoja volja*, Koper 1996; *Če hoče kdo hoditi za menoj*, Celovec 2001. Letos smo ga zlatomašniki uvrstili kar med slovenske jubilate, čeprav seveda zaradi vojnih razmer v mladosti ni bil sošolec nikogar izmed nas. Zdaj smo veseli, da lahko v prevodu prebiramo kratke uvodnike, ki jih je pisal za svoj cerkveni časopis *The Catholic Register*.

Izmed mnogih je sam izbiral tiste, ki so natisnjeni v tej knjigi, s katero se prav ob jubileju duhovništva nekako »vrača« med svoje rojake. Nekateri smo ga imeli priložnost spoznati še v letih, ko je izpopolnjeval svoj teološki študij v Evropi, v Rimu in Göttingenu ter med tečajem francoščine v Parizu, kjer sva se prvič srečala. Kdor je bral spomine našega sošolca, zdaj že umrlega Franca Skumavca (*Po enosmerni poti*, Celje 2003), je o Ambrožiču izvedel, kje je študiral bogoslovje v Kanadi in pomagal beguncu Skumavcu, da je dosegel duhovništvo, po katerem je tako hrepenel.

Izbrani sestavki so nastajali v letih 1989–1997, kakor je pri vsakem navedeno. Zapisal je, da je le izjemoma napisal kaj o slovenskih vernikih v svoji narodnostno tako raznovrstni nadškofiji. Večina odlomkov razlaga božjo besedo, ki jo prebiramo in poslušamo ob nedeljah in praznikih, kar je razumljivo za razlagalca Svetega pisma in škofa, ki je predvsem učitelj vere.

Nekaj zanimivih odlomkov je časovno pogojenih, npr. tisti o udeležbi na svetovnem shodu mladih v Manili januarja 1995. Nekaj drobcev izvemo tudi o zgodovini torontske nadškofije.

Branje bo za nas priložnost za globlje razumevanje božjega sporočila, ki pa ga bo moral seveda vsak sam »cepiti« na svoje življenje, da bo obrodilo obilen sad.

Marijan Smolik

Tomadževa molitev

Tomadžev vzklik »*Moj Gospod in moj Bog*« je predvsem molitev; izraz sreče ob spoznanju Jezusa ter spokoren in zmagoslaven vzklik ob njegovi navzočnosti, izraz silnega veselja in ponižne vdanosti Gospodu, ki je umrl, potem pa vstal in večno živi v svoji slavi. Vsi dvomi so premagani, Tomadž se preda moči Jezusove ljubezni in izroči svoje življenje in usodo v roke Jezusa, ki je njegov Gospod in njegov Bog.

Molitev »*Moj Gospod in moj Bog*« je tudi izpoved vere, vedno veljavna izpoved spoznanja, ki ga je Gospod sam zapustil Cerkvi. S Tomadžem se Cerkev raduje, moli in izpoveduje vero vanj, ki je njen Gospod in njen Bog. Cerkev je prejela tudi druge resnice, vendar pa bi mogli reči, da izpoved »*Moj Gospod in moj Bog*« vse druge zasenči.

Jezus je prerok, a mnogo več kot prerok. Je človek, poslan od Boga, in ne samo človek. Je Mesija, vendar Mesija posebnega in nepričakovanega značaja. Jezus se je vse svoje življenje zavedal, da je Bog in človek. To zavest so izražale njegove misli in besede in vsa njegova dejanja so izvirala iz tega globokega prepričanja.

Njegova božje-človeška samozavest se kaže v umirjeni in samoumevni avtoriteti, ki se ne junači, ne išče učinkov, je nevsiljiva, ne čuti potrebe po vzbujanju pozornosti. Mirno in samozavestno se Jezus zaveda veljavnosti svojih besed, nikdar ne dvomi o svoji moči nad ljudmi in nad naravo.

Drzne si odpuščati grehe in si s tem lasti pravico, ki pripada samo Bogu. Mirno posega, njegovi sovražniki bi rekli, da se vmešava v božjo postavo. S pogumom, ki ga nasprotniki imenujejo bogokletna predrznost, pove, da deset zapovedi ne zadostuje temu, kar On prinaša: »*Slišali ste, da je bilo rečeno starim (to pomeni: Bog je rekel) 'Ne ubijaj ...', jaz pa vam pravim ...*« (Mt 5,21–22). Jezus trdi, da božje kraljestvo, ki naj bi po judovskem pričakovanju bilo zadnje in dokončno odrešilno božje dejanje, prihaja z njim in po njem. Njegovi čudeži so vidno znamenje novega sveta.

Ko Jezus kliče, kliče brezpogojno. Ne utemeljuje, ne razlaga, ne prigovarja. Ne apelira na avtoriteto, višjo od sebe. Jezusov »*Hodi za menoj*« je ukaz. V Stari zavezi Bog zahteva, naj bo njegovo ljudstvo popolno, kakor je on popoln. V Novi zavezi Jezus vzame mesto Boga, ker je prepričan, da ima do tega vso pravico.

Pred njegovo smrtjo so morali njegovi učenci vsaj delno priti do spoznanja, ki se je polagoma poglobljalo in utrjevalo, da njihov Gospod ni samo človek. Vstajenje od mrtvih jim ga je dokončno razodelo. Jezusova človeška narava je v življenju pred smrtjo zakrila njegovo božanstvo. Po vstajenju pa je Jezusova človeška narava poveljučana in nesmrtna, biser, skozi katerega sije Bog.

Jezus ostane človek za vso večnost; vedno je in ostane Jezus iz Nazareta, galilejski Jud iz prve polovice prvega stoletja. Je pa tudi Bog, pravi Bog od vekomaj.

Peter v evangeliju in Cerkvi

Ob koncu junija praznujemo god apostolov Petra in Pavla. Naj bo ta praznik povod za razmišljanje o Petru, kot nam ga predstavlja Nova zaveza, in o njegovem pomenu za Cerkev.

Pogosto se mi zdi, da je bila definicija primata in nezmožljivosti rimskega škofa najbolj ekumensko dejanje katoliške Cerkve v zadnjih dveh stoletjih. Ko to povem drugim, pogosto naletim na začudenje in dvom. Pa mislim čisto resno.

V večini dežel vzhodne Evrope so novi politični gospodarji po letu 1945 skušali ustvariti narodne »patriotične« cerkve, neodvisne od Rima. Brez definicije primata bi bila skušnjava za nekatere katoličane resna: dolgo vrsto let je Cerkev v teh deželah živela pod silnim pritiskom, preganjana in brez pravic; ponekod se položaj še do danes ni dosti spremenil. V takih razmerah verniki vztrajajo pri bistvenem, pripravljeni pa so opustiti, kar imajo za nebistveno in nepomembno, če si s tem olajšajo življenje.

Jasna definicija prvega vatikanskega koncila je pomagala preprečiti nastanek narodnih cerkva, ki so jih komunistični režimi skušali ustvariti.

Pogled v prihodnost odkrije rastočo moč nacionalizma. Nacionalizem lahko ustvarja in združuje, pogosto pa razdvaja in uničuje. Cerkev bo vedno potrebovala Petra in močno vez edinstvi, ki nam jo je z njim dal Jezus. Ta vez nas bo varovala svojevoljne ozkosti nacionalnih in rasnih teženj v dojemanju vere in verskega delovanja.

V evangelijih je Peter priča vere Jezusovih učencev. Marko, Matej in Luka poročajo o Jezusovem vprašanju dvanajsterim: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Brez obotavljanja odgovori Peter v imenu vseh: »Ti si Mesija« (Mr 8,29). V evangeliju po Janezu (prim. Jn 6,66–69) beremo, da so mnogi učenci ob koncu evharističnega govora Jezusa zapustili. Jezus se tedaj obrne na dvanajstere z vprašanjem: »Ali hočete tudi vi oditi?« Peter odgovori: »Gospod, h komu naj gremo? Besede večnega

življenja imaš ...« Ne smemo pozabiti, da so v evangelijih dvanajsteri voditelji, obenem pa tudi predstavniki Cerkve. Ko Peter izpove svojo in njihovo vero, razglašča vero Cerkve; Peter govori za Cerkev, v korist Cerkve in vsega sveta.

Sveti Duh nam v Novi zavezi daje podobo, ki jo mora Cerkev uresničiti na svoji poti skozi stoletja. Eden izmed temeljev te podobe je Peter: Cerkev, ki bi bila brez Petra, ne izpolnjuje zahtev Nove zaveze.

Peter ni bled spomin ali leposlovni simbol, ki bi predstavljal brezimno gmoto Kristusovih učencev. Tudi ni le ime za vlogo, ki naj bi jo izvrševal neke vrste odbor. Nova zaveza govori o Petru, ne o petrinski funkciji. Kot v preteklosti je Peter tudi danes oseba, ki s svojo konkretnostjo, žilavostjo, čutom odgovornosti in živo besedo odgovarja na vprašanja, probleme in zahteve, kjer in kadar se porode. Jezus daje Cerkvi Petra, da utrjuje vero svojih bratov in sester (Lk 22,23).

Vsebina

Spremna beseda (Marjan Smolik).....	5
Tomaževa molitev	7
Peter v evangeliju in Cerkvi.....	9
Ptice neba in Sin človekov	11
Ptice neba in Kristusova Cerkev	13
Božje usmiljenje in človeška velikodušnost.....	15
»Če odlaša, ga le čakaj« (Hab 2,3)	17
Kristus, naš Kralj in naš Gospod.....	19
»Amen. Pridi, Gospod Jezus«	21
»In beseda je meso postala« (Jn 1,14)	23
»Da daje lačnemu svoj kruh« (Iz 58,7)	25
»In njemu samemu služi« (Mt 4,10)	27
»Smrt, kje je tvoje želo?« (1 Kor 15,55b)	29
Cerkev je svet prostor	31
» ... razodel pa otročičem« (Lk 10,21)	33
»Glej, požrešnej je in pijanec, prijatelj cestnarjev in grešnikov« (Lk 7,34)	35
»Zapeljal si me, Gospod« (Jer 20,7)	37
» ... pa je dal viničje« (Iz 5,2)	39
»Ko pride Sin človekov« (Mt 25,31)	41
»O, da bi predril nebo in stopil dol« (Iz 64,1)	43
»Takoj sta pustila mreže in šla za njim« (Mr 1,18)	45
»Tvoj Oče, ki vidi na skrivnem« (Mt 6,4)	47
»Ne imej drugih bogov poleg mene!« (2 Mz 20,3)	49
»Če pa Kristus ni bil obujen ...« (1 Kor 15,17)	51
»Iz mojega jemlje« (Jn 16,15)	53
»Od tistega dne, ko bom pil novega v Božjem kraljestvu«	55
»Skrivnost svoje volje ... v Kristusu« (Ef 1,9)	57
»Gospod, h komu naj gremo?« (Jn 6,68)	59
Prvi katoliški škof v Torontu.....	62

Bog in človekove pravice	64
Razmišljanje o Kolumbu	67
Drugi torontski škof	69
Škof Armand de Charbonnel in njegova zapuščina	71
Laiki in katoliške ustanove	73
»Reci temu kamnu, da postane kruh« (Lk 4,3)	75
Jezusovo veličastvo sije prek ponižanja in bede	77
Dal vam bom pastirjev.	79
Pridi, Sveti Duh, Tolažnik!	81
»Kaj more Cerkev ponuditi ...«	83
»Kdor posluša vas ...« (Lk 10,16)	85
»Pritekel je, ga objel in poljubil« (Lk 15,20)	88
»Stražar, kako dolga je še noč?« (Iz 21,11)	90
Kaj je preminilo v letu 1989?	92
Petrovka, pravljичni svet	94
»Gospod, nauči nas moliti« (Lk 11,1)	96
»Če bi Jezus danes še živel ...«	98
Skozi Kristusovo prizmo	100
Poimenovanje resničnega greha	102
Misli ob neki obletnici	104
Odpuščanje, pozabljenje in prizanašanje	107
Moj Denver	109
Razmišljanje o otroštvu	111
Sočutje, usmiljenje in zapoved	113
Življenje brez navlake	115
Notranja svoboda ubogih	117
Blagor ubogim	119
Park Luneta, Manila, 15. januarja 1995	121
Obletnica slovenske manjšine	124
Razmišljanje o ekumenizmu	127
Ali lahko prizadenemo Jezusa?	129
»In nas ne boš rešil?«	131
Izmika se mojemu pogledu	133
Bisere pred svinje	135
Torontske vinjete	138
Množična morala	140

Jezusov pogled.....	142
Ko umirajoč ležim.....	144
Od begunca do kardinala (Bogomir Štefanič ml.)	147

Dobrova pri Ljubljani, Slovenija (Foto: Marjan Smerke)

Toronto, Ontario, Kanada (Foto: arhiv Družine)

DRUŽINA

3.200 SIT